

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
ІНСТИТУТ МИСТЕЦТВ
КАФЕДРА ХОРЕОГРАФІЇ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історико-побутовий та соціальний танець

для студентів 1 курсу

галузі знань 02 Культура і мистецтво

спеціальності 024 Хореографія

освітнього рівня перший (бакалаврський)

освітньо-професійної програми 024.00.01 Хореографія

Київ - 2019

Розробник: Чапкіс Г.М., професор кафедри хореографії Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Викладач: Чапкіс Г.М., професор кафедри хореографії Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри хореографії

Протокол від «___» _____ 2018 року № _____

Голова засідання кафедри _____ Медвідь Т.А.

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми 024.00.01 Хореографія (за видами) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти 30.08. 2018 р.

Гарант освітньої програми (керівник проектної групи) _____ Медвідь Т.А.

Робочу програму перевірено
_____.20__р.

Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи _____ Л. О. Гаранник

Пролонговано:

На 20___/20___ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» _____ 20___ р., протокол № ___

На 20___/20___ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» _____ 20___ р., протокол № ___

На 20___/20___ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» _____ 20___ р., протокол № ___

На 20___/20___ н.р. _____ (підпис) _____ (ПІБ), «___» _____ 20___ р., протокол № ___

1. Опис предмета навчальної дисципліни.

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни за формами навчання
	Денна
Вид дисципліни	обов'язкова дисципліна
Мова викладання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	4 кредити 120 годин
Курс	1
Семестр	1,2
Кількість змістових модулів з розподілом:	2
Обсяг кредитів	4 (2/2)
Обсяг годин, в тому числі:	120 (60/60)
Аудиторні	38/36
Модульний контроль	4/4
Семестровий контроль	-/-
Самостійна робота	18/20
Форма семестрового контролю	Залік (2 семестр)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

У процесі опанування студентами-хореографами класичного та бального танців важливу роль відіграє вивчення їх походження та історичного розвитку. Ці питання різнобічно розкриваються у дисципліні «Історико-побутовий та соціальний танець», адже вона висвітлює увесь шлях розвитку хореографії від примітивних початкових танцювальних форм доби Середньовіччя, до формування прототипів сучасних танців.

У рамках курсу історико-побутового та соціального танцю окремо вивчається історія виникнення кожного з танців, їх технічні та музичні особливості, а також проводиться зіставлення сучасних форм з історичними відповідниками.

Метою курсу є різнобічна підготовка майбутніх хореографів, розширення бази вивчених танців, опанування лексики середньовічних танців та танців доби Відродження, соціальних танців, набуття знань щодо правил танцювального етикету у різних історичних епохах.

Головним завданням курсу є вивчення нових рухів та вдосконалення техніки виконання історико-побутового та соціального танцю.

У результаті вивчення студенти здобувають наступні компетентності:

Загальні компетентності:

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;

Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;

Здатність бути критичним і самокритичним;

Цінування та повага різноманітності та мультикультурності;

Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;

Здатність здійснювати ефективний комунікативний процес;

Навички здійснення безпечної діяльності.

Фахові компетентності:

Здатність аналізувати основні етапи, виявляти закономірності історичного розвитку мистецтв, стильові особливості, види і жанри доби Середньовіччя та Ренесансу;

Здатність розуміти теорію та практику хореографічного мистецтва, усвідомлювати його як специфічне творче відображення дійсності, проектування художньої реальності в хореографічних образах;

Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної);

Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових мистецьких та позашкільних навчальних закладах;

Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності;

Здатність сприймати новітні концепції, усвідомлювати багатоманітність сучасних танцювальних практик, необхідність їх осмислення та інтегрування в актуальний контекст з врахуванням вітчизняної та світової культурної спадщини;

Здатність збирати, обробляти, аналізувати, синтезувати та інтерпретувати художню інформацію з метою створення хореографічної композиції;

Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології (відео-, TV-, цифрове, медіа мистецтва і т. ін.) в процесі створення хореографічного твору, його реалізації та презентації.

Здатність здійснювати репетиційну діяльність, ставити та вирішувати професійні завдання, творчо співпрацювати з учасниками творчого процесу;

Здатність володіти методикою викладання фахових дисциплін, основними методами хореографічної педагогіки;

Здатність використовувати і розробляти сучасні інноваційні та освітні технології в галузі культури і мистецтва;

Здатність використовувати традиційні та інноваційні методики для діагностування творчих, рухових (професійних) здібностей, їх розвитку відповідно до вікових, психолого-фізіологічних особливостей суб'єктів освітнього процесу;

Здатність демонструвати високий рівень володіння танцювальними техніками, виконавськими прийомами, вміти застосовувати їх як виражальний засіб;

Здатність застосовувати набуті виконавські навички в концертно-сценічній діяльності, підпорядковуючи їх завданням хореографічного проекту.

Програма побудована згідно вимогами кредитно-модульної системи.

Навчання з дисципліни «Історико-побутовий та соціальний танець» відбувається у формі лекційних та практичних занять, самостійних робіт та модульних контрольних робіт.

3. Результати навчання за дисципліною:

В результаті навчання студенти повинні:

Володіти знаннями в галузі історії мистецтв і використовувати їх з метою визначення виражально-зображальних засобів відповідно до стилю, виду, жанру хореографічного проекту;

Визначити хореографію як мистецький феномен, розрізняти основні тенденції її розвитку, класифікувати види, напрямки, стилі хореографії;

- Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом;
- Сприймати інформацію, творчо її переосмислювати та застосовувати в процесі виробничої діяльності;
- Володіти принципами створення хореографічного твору;
- Демонструвати володіння методиками викладання фахових дисциплін;
- Застосовувати теоретичні знання в практичній діяльності відповідно до конкретних виробничих обставин;
- Відтворювати запропонований хореографом текст, забезпечуючи професійний рівень виконання, емоційну та акторську виразність;
- Застосовувати різноманітні танцювальні техніки в процесі виконавської діяльності;
- Вдосконалювати виконавські навички і прийоми в процесі підготовки та участі у різноманітних фестивалях та конкурсах;
- Знаходити оптимальні виконавські прийоми для втілення хореографічного образу.

4. Структура навчальної дисципліни

Назва змістовних модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторних: (38)					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1 Вивчення побутових танців та характеристики періоду Ренесансу.							
Тема 1 Історико-побутовий танець та його основні риси періоду Відродження.	6	2					4
Тема 2 Сільські та салонні танці епохи Відродження.	14			10			4
Тема 3 Вивчення та відпрацювання танців епохи Ренесансу.	36			26			10
Модульний контроль	4	4					
Разом	60	2		36			18
Змістовий модуль 2 Вивчення соціальних танців та їх характеристики.							
		Аудиторних: (36)					
Тема 1 Найпопулярніші соціальні танці Латинської Америки (Регетон, Сальса, Меренге, Бачата).	6	2					4
Тема 2 Танго як жанр музики і танцю.	22			14			8
Тема 3 Свінгові танці (лінді хоп, бугі-вугі).	28			20			8

Модульний контроль	4	4				
Всього:	60	2		34		20

5. Програма навчальної дисципліни

I. Змістовий модуль.

Вивчення побутових танців та характеристики періоду Ренесансу.

Тема № 1: Історико-побутовий танець та його основні риси періоду Відродження.

1. Лекційний модуль.

Тема: Танцювальна культура епохи Ренесансу.

План:

1. Характеристика танцювальної культури епохи Відродження.
2. Основний танець бальної хореографії XV-XVI ст.
3. Придворний етикет XVI ст.
4. Постановка корпусу, основні положення рук, позиції рук, характерні для хореографії XV-XVI ст.
5. Трактати Доменіко да Пьяченца, Гульєльмо Ембрео, Туано Арбо, Чезарі Негрі.
6. Вид костюму та його вплив та стиль виконання.

2. Практичний модуль.

Тема: Історико-побутовий танець епохи Відродження.

План:

1. 1. Уклін та реверанси XV – XVI ст.
2. 2. Відмінні особливості чоловічого та жіночого поклону.
3. Характеристика танцю «Павана».
4. Характеристика танцю «Вольта».
5. Характеристика танцю «Куранта».
6. Постановка корпусу та позиції притаманні епосі Відродження.
7. Вивчення парного танцю «Вольта».
8. Вивчення історико-побутового танцю «Павана».

9. 4. Основні рухи танцю «Куранта».

3. Модуль самостійної роботи.

Записати в конспект вивчені комбінації.

Тема № 2: Сільські та салонні танці епохи Відродження

1. Практичний модуль.

План:

1. Реверанси та уклін XV – XVI ст.
2. Уклін кавалера.
3. Реверанс дами.
4. Навчальна композиція «Уклін XVI ст.».

2. Модуль самостійної роботи.

Самостійно відпрацювати технічні особливості вивченого матеріалу.

Тема № 3: Вивчення та відпрацювання танців епохи Ренесансу.

1. Практичний модуль.

План:

1. Технічні особливості виконання реверансів дами.
2. Технічні особливості поклону кавалера.
3. Відпрацювання навиків вивчених комбінацій та танців («Павана», «Вольта», «Куранта»).

2. Модуль самостійної роботи.

Складання власної комбінації історико-побутового танцю з використанням рухів періоду Відродження.

Форма контролю: Практичний показ студентами вивчених комбінацій. Перевірка конспектів.

II. Змістовий модуль.

Вивчення соціальних танців та їх характеристика

Тема № 1: Найпопулярніші соціальні танці Латинської Америки – (Регетон, Сальса, Меренге, Бачата).

2. Лекційний модуль.

План:

1. Характеристика танцювальної культури Домініканської Республіки.
2. Характерні рухи бачати.
3. Бокові проходи, повороти дами під рукою партнера в бачаті.

3. Практичний модуль.

План:

1. Характеристика танцювальної культури Карибського народу.
2. Характер сальси та її основний крок.
3. Регетон як музичний стиль і танець.
4. Базові рухи і манерність виконання регетону.

3. Модуль самостійної роботи.

Записати в зошит вивчені комбінації.

Тема № 2: Танго як жанр музики і танцю.

1. Практичний модуль.

План:

1. Кроки танго та «ігри ногами».
2. Фігури танго, переміщення (перехресна і паралельна схема).
3. Навчальна композиція в стилі сценічного танго.

2. Модуль самостійної роботи.

Самостійно відпрацювати технічні особливості.

Тема № 3: Свінгові танці (лінді-хоп, бугі-вугі).

1. Практичний модуль.

План:

1. Технічні особливості, імпровізація і поліритмія в лінді-хопі.
2. Техніка ніг, ведення в бугі-вугі.
3. Танцювальна презентація і інтерпретація комбінації в бугі-вугі.

2. Модуль самостійної роботи.

Складання власної комбінації соціального танцю з використанням рухів на імпровізацію.

Форма контролю: Практичний показ студентами вивчених комбінацій. Перевірка конспектів.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1 Система оцінювання навчальних досягнень студентів

№	Вид діяльності	Максимальна кількість балів одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
			Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
1.	Відвідування лекційних занять	1	1	1	1	1
2.	Відвідування практичних занять	1	18	18	17	17
3.	Робота на практичних заняттях	10	18	180	17	170
4.	Виконання самостійної роботи	5	1	5	1	5
5.	Виконання модульної роботи	25	2	50	2	50
	Разом		-	254	-	243
Максимальна кількість балів: $254+243 = 497$						
Розрахунок коефіцієнта: $497/100 = 4.97$						

6.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль 1. Вивчення побутових танців та характеристики періоду Ренесансу.		
Тема 1. Історико-побутовий танець та його основні риси періоду Відродження.	Написання конспекту : аналіз вивчених комбінацій.	5
Тема 2. Сільські та салонні танці епохи Відродження.	Аналіз та відпрацювання технічних особливостей вивченого матеріалу.	5
Тема 3. Вивчення та відпрацювання танців епохи Ренесансу.	Створення комбінації історико-побутового танцю з використанням рухів періоду Відродження.	5
<i>Разом: 18 год.</i>	<i>Разом: 15 балів.</i>	
Змістовий модуль 2. Вивчення соціальних танців та їх характеристики.		
Тема 1 Найпопулярніші соціальні танці Латинської Америки (Регетон, Сальса, Меренге, Бачата).	Написання конспекту : аналіз вивчених комбінацій.	5
Тема 2 Танго як жанр музики і танцю.	Вивчення та відпрацювання технічних особливостей танго.	5
Тема 3 Свінгові танці (лінді хоп, бугі-вугі).	Розробка власної комбінації соціального танцю з використанням рухів на імпровізацію.	5
<i>Разом: 20 год.</i>	<i>Разом: 15 балів.</i>	

6.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

На 1 змістовий модуль заплановано 2 модульні контрольні роботи.

Модульна контрольна робота №1

Тема 1. Вивчення побутових танців та характеристики періоду Ренесансу.

Форма: письмова робота (тестування). Максимальна кількість балів – 25.

Питання:

1. Характеристика танцю «Вольта».
2. Найбільш популярні танці XV століття.
3. Характеристика танцю «Павана».
4. Особливості поклону кавалера XV століття.
5. Постановка корпусу та позиції притаманні епосі Ренесансу.
6. Технічні особливості виконання реверансів дами.
7. Основні рухи танцю «Куранта».
8. Особливості костюму доби Ренесансу.
9. Характеристика рухів періоду Відродження.
10. Придворний етикет XV століття.

Критерії оцінювання

Кількість балів	Роз'яснення
23-25 балів	Студент проявив глибокі систематичні знання даної теми, навів приклади, на переважну більшість питань дав правильну відповідь, допущені помилки є незначними.
19-22	Студент визначає структуру відповіді, допускає незначні помилки, що не впливають на загальний результат відповіді.
15-18	Студент орієнтується в питаннях, проте не чітко формує структуру відповіді, допускає помилки, що порушують правильність відповіді.
10-14	Відповідь поверхнева, не змістовна.
7-9	Відповідь на примітивному рівні.
1-6	Студент не орієнтується в зазначеному питанні.

Тема 2. Вивчення танців доби Ренесансу.

Форма: практичний показ студентами вивчених комбінацій. Перевірка конспектів.

Кількість балів	Роз'яснення
23-25 балів	Студент технічно та якісно демонструє виконану роботу, сценічно та методично вірно виконує лексику танцю. Емоційно передає образ (якщо він передбачений завданням), використовуючи засоби сценічної виразності. Чітко та впевнено виконує рухи в гармонійному поєднанні з музичним матеріалом.
19-22	Студент на достатньому рівні демонструє виконане завдання. Пластичні мотиви відповідають вимогам створення лексики та комбінаторних форм. Чітко та впевнено виконує рухи в гармонійному поєднанні з музичним матеріалом.
15-18	Студент допускає незначні помилки в виконаному завданні, аналізує та знаходить причинні наслідки, що впливають на загальний результат роботи.
10-14	Виконана робота студента має цілісну структуру, проте має методичні та технічні порушення при складанні комбінацій. Рівень виконавської майстерності на слабкому рівні.
7-9	Робота студента виконана на слабкому рівні. Допущені помилки при складанні комбінацій, що не відтворюють поставлені завдання.
1-6	Робота виконана з помилками та неповністю.

Модульна контрольна робота №3

Тема 3. Танго як жанр музики і танцю.

Форма: усне опитування. Всього – 5 питань. Максимальна кількість балів за одне питання – 5. Максимальна кількість балів – 25.

Питання:

1. Історія виникнення танцю - танго.
2. Етапи розвитку танго.
3. Базові елементи танго.
4. Особливості музичного супроводу танго.
5. Найпопулярніші фігури танго.

Кількість балів	Роз'яснення
23-25 балів	Студент проявив глибокі систематичні знання даної теми, навів приклади, на переважну більшість питань дав правильну відповідь, допущені помилки є незначними.
19-22	Студент визначає структуру відповіді, допускає незначні помилки ,що не впливають на загальний результат відповіді.
15-18	Студент орієнтується в питаннях, проте не чітко формує структуру відповіді, допускає помилки, що порушують правильність відповіді.
10-14	Відповідь поверхнева, не змістовна.
7-9	Відповідь на примітивному рівні.
1-6	Студент не орієнтується в зазначеному питанні.

Модульна контрольна робота №4

Тема 4. Найпопулярніші соціальні танці Латинської Америки (Регетон, Сальса, Меренге, Бачата).

Форма: створення та захист презентації одного (на вибір) соціального танцю Латинської

Кількість балів	Роз'яснення

Америци. Максимальна кількість балів – 25.

23-25 балів	Студент докладно та якісно описує обраний танець. Демонструє глибокі знання даної теми. Презентація змістовна, докладна та цікава.
19-22	Доповідь студента має цілісну структуру, але тема залишається не до кінця розкритою. Студент допускає незначні помилки, які не впливають на загальний результат відповіді.
15-18	Презентація досить поверхнева. Студент орієнтується у питанні, проте тема залишається не розкритою, що впливає на загальний результат доповіді.
10-14	Студент погано орієнтується у обраний темі. Презентація не змістовна. Питання не розкриті.
7-9	Презентація створена на досить слабкому рівні, допущена велика кількість помилок. Робота не відповідає поставленому завданню.
1-6	Студент не орієнтується в зазначеному питанні. Презентація відсутня.

6.4 **Форми проведення семестрового контролю**

Формою проведення семестрового контролю є залік (2 семестр). Практичний показ вивченого матеріалу.

6.5 Навчально-методична карта дисципліни «Історико-побутовий та соціальний танець»

Разом: 120 год., практичні заняття – 70 год., самостійна робота - 38 год., модульний контроль – 8 год.

Модулі	<u>І Змістовий модуль</u>			<u>II Змістовий модуль</u>		
Назва модуля	Вивчення побутових танців та характеристики періоду Ренесансу.			Вивчення соціальних танців та їх характеристики.		
Кількість балів за модуль	<u>254</u>			<u>243</u>		
	Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6
Лекційні заняття	Історико-побутовий танець та його основні риси періоду Відродження (відвідування – 1 бал) Всього – 1 бал			Найпопулярніші соціальні танці Латинської Америки – (Регетон, Сальса, Меренге, Бачата) (відвідування – 1 бал) Всього – 1 бал		
Семінарські заняття		Сільські та салонні танці епохи Відродження (відвідування – 1 бал; 10 балів за роботу) Всього – 55 балів	Вивчення та відпрацювання танців епохи Ренесансу (відвідування – 1 бал; 10 балів за роботу) Всього – 143 бали		Танго як жанр музики і танцю (відвідування – 1 бал; 10 балів за роботу) Всього – 77 балів	Свінгові танці (лінді хоп, бугі-вугі) (відвідування – 1 бал; 10 балів за роботу) Всього – 110 балів
Самостійна робота	5 балів			5 балів		
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота №1 25 балів	Модульна контрольна робота №2 25 балів		Модульна контрольна робота №3 25 балів	Модульна контрольна робота №4 25 балів	
	Всього за модульний контроль – 50 балів			Всього за модульний контроль – 50 балів		

Коефіцієнт – **4,97**

6.6 Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	90-100
Дуже добре Добре	82-89 75-81
Задовільно Достатньо	69-74 60-68
Незадовільно	0-59

7 Рекомендовані джерела

1. Васильева–Рождественская М.В. Историко-бытовой танец: учеб. Пособие для вузов / М.В. Васильева–Рождественская. – М.: Искусство, 2002. – 389 с.
2. Пасютинская В.М. Волшебный мир танца / В.М. Пасютинская. – М.: Искусство, 2007. – 80 с.

Допоміжна література

1. Основы подготовки специалистов-хореографов. Хореографическая педагогика. – СПб. : СПбГУП, 2006.
2. Красовская В.М. Русский балетный театр начала XX века / В.М. Красовская. – М.: Просвещение, 2005. – 454 с.
3. Воронина И.А. Историко-бытовой танец / И.А. Воронина. – М.: Искусство, 2007. – 128 с.
4. Лотман Ю.М. Беседы о русской культуре: Быт и традиции русского дворянства (XVIII–XIX вв.). – 2-е изд., доп. / Ю.М., Лотман. – СПб.: Искусство-СПб, 2005. – 412 с.
5. Комиссаржевский Ф.Ф. История костюма: учебник для вузов / Ф.Ф. Комиссаржевский. – Минск: Современная литература, 2007. – 494 с.
6. Бахрушин Ю. В. История русского балета / Ю.В. Бахрушин. – М.: Просвещение, 2004. – 279 с.
7. Есаулов И.Г. Хореодраматургия. Искусство балетмейстера: учебник для вузов / И.Г. Есаулов. – Ижевск: Изд-ийдом «Удмурдский университет», 2003. – 320 с.
8. Захаров Р.В. Сочинение танца: Страницы педагогического опыта: учебник для вузов / Р.В. Захаров. – М.: Искусство, 2005. – 250 с.
9. Ивановский Н.П. Бальный танец XVI–XIX веков / Н.П. Ивановский. – Калининград: Янтарный сказ, 2004. – 208 с.